

MEMO

Resultaten marktconsultatie straatmeubilair, verkeersborden en aanverwante diensten

Aan	Projectteam Inkoop / Beheer Openbare Ruimte – Gemeente Nijkerk
Van	Jean-Marc Pisters – BURO-33
Datum	10 mei 2026
Betreft	Samenvatting reacties marktconsultatie – integrale opdracht straatmeubilair
Status	Ter informatie en bespreking

1. Aanleiding

De gemeente Nijkerk heeft een marktconsultatie uitgezet voor de integrale levering en dienstverlening rondom straatmeubilair, verkeersborden en aanverwante objecten. Doel was te peilen of marktpartijen het volledige pakket — levering, plaatsing, schoonmaak, onderhoud en inspectie — als één totaaloplossing kunnen aanbieden, met een Nederlandstalige webshop als ondersteuning.

Op de consultatie zijn drie reacties binnengekomen. Deze memo vat de kernpunten samen en signaleert de aandachtspunten voor de vervolgstappen richting aanbesteding.

2. Samenvatting van de reacties

Reactie 1 – Marktpartij A (producent straatmeubilair)

Marktpartij A geeft aan geïnteresseerd te zijn in deelname, maar uitsluitend voor het onderdeel stadsmeeubilair. Zij verzoeken de gemeente expliciet de opdracht in afzonderlijke percelen onder te verdelen in plaats van één integraal pakket aan te besteden. Marktpartij A positioneert zich als ontwerper en producent en biedt aan in het verdere proces mee te denken.

Reactie 2 – producent verkeersborden / bewegwijzering

Deze partij herkent de behoefte aan een integrale oplossing en acht zichzelf in staat de regierol te vervullen. Zij maken daarbij onderscheid tussen drie categorieën:

- **Eigen productie:** verkeersborden, palen, bevestigingsmaterialen en bewegwijzering — volledig in eigen beheer qua kwaliteit, levertijd en prijs.
- **Handelsassortiment van derden:** leveren als regisseur met transparante toeslagen, zonder eigen voorraad tenzij gegarandeerde afname is afgesproken.
- **Inspectie speeltoestellen:** coördinerende rol via geselecteerde gespecialiseerde partners.

Een eigen webshop met klantspecifieke prijzen en assortiment is reeds beschikbaar. Eendoordeel: de integrale aanpak is haalbaar, mits er ruimte is voor een heldere rolverdeling tussen productie, handel en dienstverlening, en mits prijsopbouw transparant blijft.

Reactie 3 – kritische reactie op opzet

Deze partij plaatst meerdere fundamentele kanttekeningen bij de voorgestelde integrale aanpak:

- De gemeente combineert twee wezenlijk verschillende inkoopprocessen: verkeersborden (doorgaans bij één producent) en straatmeubilair (verspreid over meerdere producenten zoals diverse gespecialiseerde MKB-fabrikanten).

- Specials van deze externe fabrikanten kunnen niet met korting worden ingekocht. Doorverkoop met marge en vrachtkosten leidt tot hogere kosten dan rechtstreekse inkoop door de gemeente.
- Producenten staan doorgaans niet toe dat hun producten in een webshop van een derde worden aangeboden; hiervoor is expliciete toestemming per fabrikant nodig.
- CPV-code 34996000-5 (verkeersregelinstallaties) is inconsistent met de eigen scope, waarin objecten met elektrische aansluiting nadrukkelijk worden uitgesloten.
- CPV-code 50870000-4 (onderhoud speelplaatsuitrusting) betreft gespecialiseerd vakwerk en past niet bij regulier montagewerk voor borden of straatmeubilair.

3. Rode draad en analyse

De drie reacties laten een verdeeld beeld zien over de wenselijkheid van één integraal contract:

- Twee van de drie partijen (1 en 3) zetten vraagtekens bij de integrale aanpak. Reactie 1 pleit voor percelen, reactie 3 wijst op structurele bezwaren rond inkoopvoordeel, webshoprechten en scope-inconsistenties.
- Eén partij (reactie 2) acht de integrale aanpak haalbaar, mits met heldere rolverdeling en transparante prijsopbouw.

Daarnaast worden in de stukken twee inhoudelijke onvolkomenheden gesignaleerd: een tegenstrijdige CPV-code en een dienstverlening (onderhoud speeltoestellen) die niet logisch aansluit bij de overige werkzaamheden.

Juridisch kader: artikel 1.5 Aanbestedingswet 2012 verplicht een aanbestedende dienst opdrachten niet onnodig te clusteren en in beginsel in percelen op te delen. Afwijken van dit splitsingsgebod is toegestaan, maar vereist een expliciete motivering in de aanbestedingsstukken op drie punten: (a) marktsamenstelling en MKB-toegang, (b) organisatorische gevolgen en risico's, en (c) samenhang tussen de opdrachten. Belangrijk daarbij is dat de aanbesteder volgens recente jurisprudentie (mr. J. Bax, Dirkzwager) niet verplicht is om de opdracht zo in te richten dat het MKB zelfstandig kan inschrijven, zeker niet als dat ten nadele van de belangen van de aanbesteder gaat. Wel moeten alle drie de elementen van artikel 1.5 Aw expliciet worden meegewogen en gemotiveerd, op straffe van heraanbesteding. Een integrale aanpak is dus juridisch haalbaar, mits de motivering deugdelijk en volledig op alle drie punten is onderbouwd.

4. Motivering integrale aanbesteding op drie wettelijke gronden

Indien gekozen wordt voor een integrale aanbesteding, dient deze keuze in de aanbestedingsstukken op de volgende drie wettelijke gronden uit artikel 1.5 Aanbestedingswet 2012 te worden gemotiveerd. Hieronder een eerste aanzet voor de inhoudelijke onderbouwing.

a. Samenstelling van de relevante markt en de invloed op MKB-toegang

De relevante markt voor straatmeubilair, verkeersborden en aanverwante diensten kent zowel grotere integrators als gespecialiseerde MKB-producenten. Uit recente jurisprudentie volgt dat een aanbesteder niet verplicht is om de opdracht zo in te richten dat het MKB zelfstandig kan inschrijven, zeker niet wanneer dat ten nadele van de belangen van de aanbestedende dienst zou gaan (vgl. vonnis inzake gezamenlijke aanbesteding laadpalen 43 gemeenten, besproken door mr. J. Bax, Dirkzwager). De gemeente moet de invloed van de samenvoeging op de MKB-toegang echter wél expliciet meewegen en motiveren in de aanbestedingsstukken — ook wanneer de conclusie is dat zelfstandige MKB-deelname niet passend wordt geacht. Voor Nijkerk geldt dat MKB-deelname feitelijk geborgd blijft via onderaanneming en combinatievorming, hetgeen expliciet in de aanbestedingsdocumenten dient te worden opgenomen en gemotiveerd.

b. Organisatorische gevolgen en risico's van samenvoeging

Voor de gemeente Nijkerk biedt een integrale opdracht aanzienlijke organisatorische voordelen: één aanspreekpunt voor levering, plaatsing, schoonmaak, onderhoud en inspectie, één contractbeheer, één factuurstroom en één escalatielijn bij storingen of klachten in de openbare ruimte. Dit reduceert coördinatielast en interfacerisico's tussen verschillende leveranciers (zoals het "wie-was-wat"-vraagstuk bij schade of vervanging). Voor de markt brengt samenvoeging het risico mee dat de opdracht voor zelfstandige MKB-partijen te omvangrijk wordt; dit wordt ondervangen door de hierboven genoemde combinatie- en onderaannemingsmogelijkheden, en door een proportionele invulling van geschiktheidseisen.

c. Mate van samenhang tussen de opdrachten

De onderdelen van de opdracht hangen functioneel en operationeel met elkaar samen: levering, plaatsing, onderhoud, schoonmaak en inspectie betreffen dezelfde objecten in dezelfde openbare ruimte en doorlopen één levenscyclus. Een verkeersbord dat wordt geleverd, moet worden geplaatst, periodiek schoongemaakt, onderhouden en geïnspecteerd. Door deze ketenactiviteiten bij één partij te beleggen, ontstaat schaalvoordeel, kortere doorlooptijden en duidelijke verantwoordelijkheid over de gehele levensduur. Aandachtspunt is wel dat de samenhang per onderdeel concreet onderbouwd moet worden — algemene verwijzing naar "openbare ruimte" volstaat blijkens de jurisprudentie niet (vgl. UMC-uitspraak Rb. Midden-Nederland). Onderdelen die deze samenhang missen — zoals onderhoud van speeltoestellen (gespecialiseerd vakwerk) — verdienen heroverweging als afzonderlijk perceel of separate opdracht.

5. Aandachtspunten voor het vervolg

Ter overweging richting de definitieve aanbestedingsstrategie:

- **Integrale aanpak is mogelijk, mits deugdelijk gemotiveerd.** Op grond van artikel 1.5 Aanbestedingswet 2012 geldt het clusterverbod en het splitsingsgebod: opdrachten moeten in beginsel in percelen worden opgedeeld. Afwijken is toegestaan, mits gemotiveerd op de drie wettelijke gronden (zie hoofdstuk 4 voor de uitwerking). Een ondeugdelijke motivering kan blijkens de jurisprudentie leiden tot onrechtmatigverklaring van de aanbesteding (vgl. Bax / Dirkzwager). De motivering uit hoofdstuk 4 dient dan ook integraal in de aanbestedingsdocumenten te worden opgenomen.
- **CPV 34996000-5 schrappen.** Deze code is strijdig met de eigen scope-afbakening en moet uit de definitieve aanbestedingsdocumenten.
- **Webshoprechten na voorlopige gunning afstemmen.** Het is het meest logisch en haalbaar om de webshoprechten pas na de voorlopige gunning af te stemmen met de betreffende (gegunde) leverancier(s). De gegunde partij regelt vervolgens, voor de in haar aanbod opgenomen artikelen, de benodigde toestemming bij de betrokken fabrikanten voor het opnemen daarvan in een "andere" webshop. Daarbij kan worden benadrukt dat deze webshop afgeschermd is en uitsluitend toegankelijk voor de gemeente Nijkerk, en dus niet openbaar wordt aangeboden. De webshop wordt daarom niet als harde eis met directe ingangsdatum in het bestek opgenomen, maar als een na gunning te realiseren verplichting met een redelijke implementatietermijn.
- **Speeltoestellenonderhoud apart beleggen.** Overweeg om CPV 50870000-4 in een sub-perceel of separate opdracht onder te brengen, gezien het gespecialiseerde karakter.
- **Toeslagstructuur uitwerken.** Maak in het bestek expliciet hoe transparante toeslagen op specials worden berekend en beoordeeld in de EMVI-gunning.

6. Voorgestelde vervolgstappen

- Bespreking van deze memo in het projectteam vóór sluiting van de reactietermijn op 8 mei 2026.

- Besluit nemen over integrale aanbesteding versus perceelindeling, en bij keuze voor integraal: motivering opstellen op de drie wettelijke gronden van artikel 1.5 Aw 2012.
- Aanbestedingsdocumenten aanpassen op basis van de geconstateerde onvolkomenheden.